

EESTI POLITSEILEHT

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLINE AEGKIRJA TALLINNA KESK-

Nr. 47 (257)

20. novembril 1926 a.

VI. aastakäik

TALLINNA KESK-
RAAMATUKOGU

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.
 Tellimise hind: aastas Mk. 1000.—
 poolaastas „ 500.—
 veerandaastas „ 250.—
 Siseministeeriumile alluvatele asutustele ja nende
 ametnikkudele on tellimise hind:
 aastas Mk. 800.—
 poolaastas „ 400.—
 veerandaastas „ 200.—

Üksik number maksab Mk. 25.—

Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.

Avatud k. ¹/₂₉—¹/₂₃. Toimetaja kätetunnid k. 12—1
 Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 7-24

Kuulutuste hinnad:

¹ / ₁ lehek. Mk. 4000.—	¹ / ₄ lehek. Mk. 1000.—
¹ / ₂ „ „ 2000.—	¹ / ₈ „ „ 500.—
¹ / ₃ „ „ 1350.—	¹ / ₁₆ „ „ 250.—

Tunnistuste kaotuste kuulutused Mk. 100.—
 Lehe eesküljel 75°%, tekstis 100°% kallim.

Aadressi muutmine 30 mk.

Aadress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
 Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543.

Sisu: 1) J. Kaiv, Juuremaksude sissenõudmise korrast. 2) Tartu „Leitud asjade büroo“. 3) A. Liit, Ringkäik suurel Berliini politseinäitusel. 4) Muljeid Tallinna-Harju prefektuuri aastapäeva paraadist ja koosviibimisest 13. novembril s. a. 5) R. Lehova, Mõnd distsipliinist. 6) H. Tann, Tööstus Berliini politseinäitusel. 7) Ametlik osa. 8) Väljamaalt. 9) Küsimused ja kostmised. 10) Kuulutused.

Juuremaksude sissenõudmise korrast.

J. Kaiv.

(Lõpp.)

Eriline kord oli aga seatud tasunõudmiste kohta nende kahjude suhtes, mis tekkinud ametnikkude lohakuse, ettevaatamuse või aegluse tõttu. Need tulid esitada otsekohe tsiviil-kohtusse ning lahendati üldise tsiv. khp. seaduses ettenähtud korrast, mõne erandiga, mis sisaldasid tsiv. khp. s. § 1316 ja edasi.

Järelikult oli vene ajal kuni ajutise valitsuse nimetatud määrusteni võimalus ametnikult eraisikul kahjutasu nõuda, olemaks tehtud tsiviil-kohtu korrast — nõudest, et kahju tekitanud süütegu seisaks hooletuses, ettevaatamatuses või aegluses, kriminaal-kohtu aga — ametnikul kasuhimu või teiste isikliste huvide olemasolust. Seaduse järgi ei vastutanud järelikult ametnikud mitte omnis culpa eest, vaid ainult ülalkirjelda-

tud tunnusmärkide olemasolul. Et seda valget kohta täita, hakkas veneaegne kohtupraktika tsiv. khp. s. § 1316 ette-
 toodud terminisid laiendavalt tõlgitsemata.

Olulise muudatuse töid siin vene ajutise valitsuse eelpoolnimetatud määrused.

Esiteks sai nendega kaotatud n. n. administratiivne garantii, s. o. ametniku kohtu alla andmine ainult tema ülemuse kaudu ja loaga.

Teiseks, sai kahjukannatajale võimalus antud süüdlaselt ametnikult nõuda tasu tsiviil-korrast ametniku igasuguse ebaõige teo või lohakuse läbi tekkinud kahju eest. (p. p. III ja IV).

Ametnik vastutab nüüd, nagu iga teine isik igasuguse kohtu poolt karistatava süüteo läbi tekkinud, kui ka kriminaal kohtule mittealluvate ebaõigete toi-

muste või lohakuse läbi tekkinud kahjude cest. On maksvad vaid mõnesugused erandid kohtu alluvuse, nõudmiste tähtaegade j. m. suhtes.

„Riigi Teataja“ nr. 197/198 — 1925. a. on avaldatud üldise arvepidamise seaduse muutmise seadus (s. nr. 120). See lühike seadus käib järgmiselt: „Üldise arvepidamise seaduse (S. K. VIII k. 2 j. 1914. a. väljaanne*) § 373 märkus 1. muudetakse järgmiselt:

§ 373. Märkus 1. Küsimuse, kas riigi varandusele tekkinud kahjud sisse nõuda või riigi kanda võtta, otsustavad: a) peavalitsuse juhatajad ja riigiraudtee ülem kuni kolmekümne tuhande margani, b) ministrid kuni miljoni margani ja c) Vabariigi Valitsus piiramata summani.“

Ettetoodud seaduse tõttu on kuulda vasti mitmeski ametasutuses ja mitmelgi ametnikul tekkinud arvamine, nagu oleks arveseaduse § 373 märkuse järgi nimetatud asutustel õigus igal juhtumisel omal äranägemisel riigi tekkinud kahju maha kirjutada ja süüdlast-ametnikku sellega vastutusest vabastada.

Kui võtta ettetoodud märkuse eeskirja iseseisvana, siis võib seda vahest kuidagi viisi oletada.

Paistab, nagu oleks selles mõttes Vabariigi Valitsuse poolt käesoleva märkuse muutmise seaduseelnõu riigikogule esitatud. Nimelt öeldakse elnõu juures olevas seletuskirjas järgmist:

„Üleüldise arvepidamise seaduse § 373 märkus 1 määrab ära, kes peab otsustama küsimuse üle, kas riiklistest nõudmistest tekkivad kahjud tulevad sisse nõuda või tuleb neid riigi kanda võtta. Kuna Vene riigi kord meie omast täitsa lahku läks, siis on ka selles märkuses tähendatud kord meile täitsa võõras ja meie elutingimistele täitsa vastuvõtmatu. Seal on muu seas ette nähtud, et kui nõudesumma üle 10.000 rbl. tõuseb, siis küsimuse Valitsev Senat peab otsustama. Kuna meil senati aset riigikohus täidab, siis tuleks ka sarnased küsimused riigikohtule otsustada anda. Meie riigikohus on aga riigikohtu seaduse järele ainult kõrgem kohus, kes ülemat kohtuvõimu teostab ja temale alluvad küsimused ainult niipalju, kuipalju need kohtule alluma peavad tsiviil, kriminaal ja administratiiv järeelvalve korras.

*) Nähtavasti on siin tegemist kas veaga või eksitusega. — Arveseaduse 1914. a. ametlist väljaannet ei ole olemas. Viimane väljaanne on vaid 1857. aastast,

Küsimuse üle otsustamine, kas riiklistest nõudmistest tekkivad kahjud tulevad sisse nõuda või riigi kanda võtta, sündis vene ajal valitsemise korras ja peaks ka meil samal alusel sündima. Et riigikohus aga valitsemise korras asju ei otsusta, vaid seda Vabariigi Valitsus teeb, siis tuleb seaduses vastav muudatus teha.

See kord on meil juba osaliselt maksma pandud riigikogu poolt 29. juunil 1922. a. vastuvõetud seadusega, kus tsiviilseaduse § 1489 ja hankede ja töövõtete seaduse § 118 nii muudetud on, et kui summa üle miljoni marga tõuseb, siis luba annab mitte riigikohus, vaid Vabariigi Valitsus.“

Riigikogu rahaasjanduse komisjon esitas kõnesoleva seaduseelnõu muutmatult riigikogule vastuvõtmiseks motiividel, mis Vabariigi Valitsuse seletuskirjas toodud.

Kuid nagu seletuskirjade väljavõtetest näha, ei ole kõnesoleva märkuse muutmise tahtud läbi viia mingit uut korda, vaid seaduseelnõu oli esitatud peaaesjalikult summade suuruse kindlaksmääramise otstarbel.

Peab oletama, et 1925. a. muutmise seadusega ei ole tahtud laiendada arvese § 373 märkuse ulatust, on vaid kindlaks määratud meil vastavad asutused ning vastavad rahasummad.

Kõnesoleva märkuse eeskirja tõlgitsemisel on olulise tähtsusega see asjaolu, et temas sisalduv eeskiri ei ole paigutatud arveseadusse mitte iseseisva paragrahvina, vaid märkusena teise paragrahvi juure. Tema eeskirja tuleb tõlgitseda kooskõlas paragrahvi eeskirjaga, mille juure ta kuulub. Paragrahvi eeskiri puudutab aga, nagu eelpool nägime, ainult neid juuremaks, mis põhjenevad ainult veal või arve ebatäpsusel.

Sellepärast peab arvama, et üldise arvepidamise seaduse § 373 märkus 1. ettenähtud asutustel õigus on otsustada küsimust, kas riigi varandusele tekkinud kahjud sisse nõuda või riigi kanda võtta, ainult nende kahjude suhtes, millest räägib § 373 eeskiri.

Igal teisel juhtumisel, kui juuremaks ei põhjene mitte lihtsal arve veal, tuleb § 374 järgi vastaval ametasutusel pöörduda kohtu poole, kui süüdlane tekkinud kahju ei tasu.

Üldises arvepidamise seaduses on tehtud vahet arvelisel eksitusel põhjeneva juuremaksu alal määratava sissenõudmise

ja sissenõudmise vahel, mis määratakse rahade, kapitalide ja asjade seadusvastase või mittekokkuhoidliku tarvitamise eest, sinna hulka arvatud ka sissenõudmised maksustamise alal (üld. arv. § 371).

Kuna seadusega on vahe tehtud sissenõudmiste ettetoodud liikide vahel, siis käivad ka §§ 373 ja 374 eeskirjad kumbki vastavat liiki sissenõudmiste kohta ning ei näi olevat alust sellepärast § 373 märkuse eeskirja siduda § 374. omaga.

Kui seadusandja oleks kõnesoleva märkuse eeskirja tahtnud maksta panna mõlemat liiki sissenõudmiste kohta, siis oleks ta sinna peatükki, mis sisaldavad §§ 373 ja 374, seda paigutanud iseseisva paragrahvina. Peab tähendama, et sarnane

paragrahv oligi nimelt § 372, mis hiljem kaotati, millega revideeritavate asutustele õigus anti sissenõudmisi ära jätta, kuid see õigus piirdus ainult väikeste summadega.

Et ametasutustel õigust ei ole teist liiki riigi kahjusid maha kirjutada, kui ainult neid, mis ette nähtud § 373., seda tõendab kaudselt 1841 aasta manifesti olemasolu, millega riigi varanduste kahjud 600 rubla suuruses lubati maha kirjutada (Sead. Täiel. K. 16. aprill 1841, 14460, VI ja VII). Kui oletada ül. arveseaduse § 373. märkuse põhjal üldist mahakirjutamise õigust, siis ei oleks seletatavad kõnesoleva manifesti eeskirjad.

Tartu „Leitud asjade büroo“ korraldusest ja tegevusest.

H. K.

„E. Politseilehe“ nr. 45 s. a. toodud kirjatükis: „Leiubüroodest“ toonitab E. Mets prefektuuride juures leiubüroode asutamise tarvidust ja toob ära need põhimõtted, millele nende büroode korraldamine tuleks rajada, nagu see käesoleva aasta juunikuus peetud prefektide koosolekul autori algatusel harutati läbi ja kiideti heaks. Lõpuks heidab autor prefektidele ette, et poole aasta jooksul keegi nendest selle kavatsuse elluviimiseks pole liigutanud sõrmegi. Peab tõesti kahjatsema, kui seda kava ei ole teostatud veel igas prefektuuris, kuid Tartus töötab see asutus „Leitud asjade büroo“ nime all juba juuliku algusest saadik. Selle asutamisest on ka ajalehtede kaudu inimestele teada antud ja sellekohasest prefekti ringkirjalisest korraldusest on esitatud politseidirektorile ärakiri.

Tartu „Leitud asjade büroo“ korraldamisel on üldiselt aluseks võetud samad põhimõtted, mis autori poolt eelnimetatud kirjatükis üles seatud, kuid üksikasjades on siiski tunduvald lahkuminekuid. Nii palju kui ligi 5-kuulise tegevuse järele otustada võib, on see korraldus osutunud võrdlemisi otstarbekohasena. Et teistes prefektuurides nähtavasti neid büroosid ei ole jõutud veel ellu kutsuda, kuna nende asutamine aga tõesti on väga tarvilik ja soovitatav, siis lubatagu mul lühidalt peatuda Tartu büroo korralduse juures.

Tartu „Leitud asjade büroo“ töötab linna aadressbüroo juures ja büroo juhataja

kohuseid täidab aadressbüroo juhataja. Kuid büroo tegevus ei piirdu ainult Tartu linnaga, vaid ulatub üle terve Tartu-Valga prefektuuri, nimelt töötab „Tartu leitud asjade büroo“ keskbüroona, kuna väljaspool Tartu linna asuvad maajaoskonnad tegutsevad selle osakondadena.

Büroo asutamisel andsid kõik Tartus asuvad jaoskonnad (ka kaks maajaoskonda, kelle kantseleid asuvad linnas) kõik nende juures hoiul olevad leitud asjad ühes vastava kirjavahetusega büroole üle, kuna väljaspool Tartut asuvad jaoskonnad nende juures olevate leitud asjade kohta ainult nimekirja esitasid ühes teadetega asja tundemärkide, leidja, leiu aja, koha ja umbkaudse väärtuse üle. Samuti andis kriminaalpolitsei leitud asjade büroole üle kõik tema käes olevad leitud ja kahtlastelt isikutelt ära võetud omanikuta asjad.

Leitud asju võtavad vastu prefektuuri (aadressbüroo) juures asuv leitud asjade büroo ja kõik politsei jaoskonnad (maal muidugi ka konstaablid). Peale ametiaja võib Tartus asju ära anda ka politsei vahituppa vahikorra konstaablile. Asjade vastuvõtmisel seab vastav ametnik igakord kokku akti kindlaksmääratud vormi järele. Aktis on tähendatud leidja nimi ja elukoht, asja nimetus ja tundemärgid, millal ja kus asi leitud, asja umbkaudne väärtus leidja hindamise järele ja kas leidja soovib tasu saada. Aktile kirjutavad alla asja leidja ja vastuvõtja ametnik.

Kõik Tartu linnas asuvad jaoskonna politseikomissarid saavad asjad ühes kokkuseatud aktiga viibimata „Leitud asjade büroole“, väljaspool Tartut asuvad jaoskonnad aga jätavad asjad ühes aktidega jaoskondadesse, kuid teatavad leiust otsekohe ühes aktis nimetatud andmetega keskbüroole Tartu.

Nii Tartu keskbüroos kui ka osakondades maajaoskondade juures kantakse kõik leitud asjad sellekohasesse raamatusse, kus lühidalt tähendatakse: järjekorra number, sisset. k. nr. ja kp., millal ja kellelt saadud, asjade nimetus ja lühike kirjeldus, kuhu asi saadetud ehk kellele välja antud. Raamatu juures peetakse tähestik asjade nimetuse järele. Aktid on kaustadesse korraldatud nii, et neid tarviduse korral sealt välja saab võtta. Juhtumistel, kui väljaspool Tartut leitud asjade omanik nende järele ilmub Tartu ja elab Tartus, saavad asjad ühes aktiga vastavast jaoskonnast välja nõutud.

Leitud asjade kohta käivat kirjavahetust ei kanta lauajuhendist läbi. Tartu keskbüroo ja osakonnad maajaoskondade juures peavad leitud asjade kohta käivat kirjavahetust „Leitud asjade raamatu“ järjekorra numbri järele, teised jaoskonnad aga kontroll-raamatu järjekorra numbri järele. Samade numbrite järele nummerdatakse ka asjade vastuvõtmise aktid.

Maajaoskondades pannakse igakord leitud asjade üle vastavad kuulutused välja, linnajaoskonnad ja keskbüroo ei tee seda. Kõik jaoskonnad ja politseiametnikud on kohustatud informeerima nende poole pöörduvaid kodanikke, et kõikide prefektuuri piirkonnas leitud asjade kohta võib teateid saada Tartu leitud asjade büroost. Samuti võtavad kõik jaoskonnad ja Tartu büroo kaotajalt teadaandeid kadumaläinud asjade kohta vastu, kusjuures sellekohasesse teadaanderaamatusse tähendatakse kaotaja nimi, elukoht, asja nimetus ja millal ja kus asi kaotatud. Teatud aja järele saavad kõik jaoskonnad väljavõtted nimetatud teadaanderaamatust leitud asjade büroole Tartu, kus neid „leitud asjade raamatuga“ võrreldakse ja asja leidmisel teatatakse sellest omanikule.

Asjade omaniku ilmumisel tehakse igakord kindlaks, kas teatav asi on tõesti ilmunud isiku omandus. Kui seda aga kohapeal ei ole võimalik teha, saadetakse asjad ühes kirjavahetusega vastavale jaoskonna politseikomissarile omaniku

kindlakstegemiseks. Oiendused ja tähen-dused asjade omaniku ja kätteandmise kohta tehakse vastava akti teisele küljele. Kõik lõpetatud aktid saadetakse Tartu leitud asjade büroole, kus nad korraldatakse erikausta.

Leidja tasu $\frac{1}{3}$ asja väärtusest nõutakse asja väljaandmisel omanikult kohe sisse, (kuj leidja on tasu nõudnud) ja saadetakse leidjale kätte. Arusaamatuste ja vaieluste puhul esitatakse k.-v. prefektile otsustamiseks, kuna asja ei anta enne vastavat korraldust välja.

Ettenähtud aja jooksul asjade omaniku mitteilumisel toimetatakse seaduses kindlaksmääratud korras.

Lisan sellele juure, et ka kriminaalpolitsei nende poolt kahtlastelt isikutelt ja varastelt äravõetud asjad, millede omanik ei ole teada, annab leitud asjade büroole üle.

Sellega on loodud kindel võrk üle terve prefektuuri, keskkohaga Tartus, ja sellest keskkohast võib igal ajal iga leitud või kaotatud asja üle teateid ammutada, ükskõik kus kohas prefektuuri piirkonnas see sündis, kui aga juhtumine ise on registreeritud ühe ametniku juures.

Võib ju vaielda ja lahkarvamisi tekkida selle korralduse ühe või teise üksikasja juures, kuid nagu tähendasin eelpool, on maksmapandud kord seniste kogemuste järele osutunud otstarbekohasena, mingsuguseid raskusi ega arusaamatusi ette ei ole tulnud.

Mis puutub kartoteegi sisseseadmis-sesse, siis on seda palju hõlpsam tarvitada kui raamatut, kuid teisest küljest jääb kirjeldatud „Leitud asjade raamatu“ pidamise juures ees lauajuhendi pidamine, ta täidab ühtlasi kontrollraamatu, lauajuhendi ja kartoteegi aset, seega tarvitab vähem aega ja tööjõudu. Samuti ei ole tarvidust asjade pitseerimiseks, jätkub sellest, kui asjale vastav järjekorra number kleebitakse või riputatakse, kuritarvitust, kus seda tahetakse teha, ei suudaks pitseeriminegi hoida. „Protokoll“ või „akti“ nimetuse juures oleks minu arvates kohasem tarvitusele võtta just viimane nimetus, sest asju võivad vastu võtta ka mittepolitseiametnikud (näit. aadress-büroo ametnikud) ja protokollinimetus võiks siin ehk soovimatuid arusaamatusi tekitada.

Büroo asutamine leidis üldist heakskiitmist nii seltskonna kui ka kohalise ajakirjanduse poolt, ja senise tegevuse järele otsustades on saavutatud tõesti rahulol-

davaid tagajärgi. Kuni 10. novembrini s. a. on Tartu büroos registreeritud 266 kaotamise juhtumist, kusjuures umbes 75% asjadest on antud omanikkudele tagasi. Seismajäänud asjadest langeb suurem hulk kriminaalpolitseist ja jaoskondadest saadud asjadele, mis sinna enne büroo asutamist olid kogutud, kuid osa asjadest jääb välja võtmata nähtavasti ka selle tõttu, et asjad on tähtsuseta ja omanikud ei ole huvitatud nende leidmisest. Ei saa ka salata, et büroo olemasolu ei ole veel teada kõigile kodanikkudele, ja kaotajad

tihti ei tea, kust oma asju otsida. Seda tõendab osalt asjaolu, et kaotamiste üle kuni 10. novembrini s. a. on registreeritud ainult 58 teadaannet leitud asjade büroos. On loota, et asi ka sellest küljest edaspidi paraneb ja omanikkudele kätteantud asjade protsent tunduvalt tõuseb. Kaugelt suurem osa kaotamisi on juhtunud linnas, kuna maal see protsent on väga väike, kõigist eelnimetatud kaotamise juhtumiste arvust on maajaoskondades registreeritud ainult 21 kaotust.

Ringkäik suurel Berliini politseinäitusel.

Politseiinspektor A. Liit.

(Lõpp.)

Dokumentide võltsimine näib olevat ala, mis kõikjal leiab harrastajaid. Berliini näitus pakkus sellest ilusa tõenduse, esitades arvurika kogu mitmesisulisi ja mitmesugusel viisil võltsitud dokumente. Erilise tähelepanuosalistena osutuvad pangatshekid: summa võltsitakse suuremaks, raamatuomaniku allkiri tehakse järel, varastatud tshekil kõrvaldatakse õige omaniku nimi keemilisel teel ja kirjutatakse uus nimi asemele jne. Üks võltsijate bande tellis litograafia töökojast tshekiraamatud mingisuguse olematu pangaasutuse nimel, võltsis tshekide tagaküljel tuntud suurpankade girod ja tal õnnestus sel kombel pankadest välja petta suuremaid summasid. Kaitseks summa ja allkirja võltsimise vastu soovitatakse summasid sellekohase aparraadi abil tshekile stantsida, senise perforerimise asemel, ja allkirjad üle raamatuomaniku näpupälje kirjutada. Viimasel juhtumisel peab raamatuomanik oma näpupälje raamatu võtmise juures panka jätma.

Postmarkide ja kuulsate meeste käekirjade korjamine seisab sakslaste juures suures lugupidamises. Pole siis ka ime, et ettevõtlikud kelmid nimetatud nõrkust püüavad tarvitada oma kasuks. Võltsitud postmarkide kogu näitusel oli õige kirju. Ärimees Hermann Kyrieleis oli välja uurinud, et usuisa Lutherus armastas tuttavatele kinkida pühakirja raamatuid, milliste pühenduslehele kirjutas piibli- ning kirikulaulu salme. Kyrieleis asus nüüd 15. ja 16. aastasajal trükitud vaimulikkude raamatute otsimisele ja varustades neid „Lutheri“ salmidega, müüs

edasi asjaarmastajaile. Tal läks korda tervelt 90 seesugust raamatut turule saata. Ta oli Lutheri käekirja nõnda osavalt järele aimanud, et mõned tema võltsingutest isegi muuseumides vastu võttu leidsid. Ligikaudu samal viisil rikastas arhitekt v. Gerstenbergk käekirjade kogusid tervena 416 luuletaja Schilleri käekirjaga.

Edasi järgnesid järeltehtud ilu- ja ehteasjad, võltsitud ja petlikud kaubamärgid (näit. elektrilampide äri on kaubamärgiks valinud sõna „Marso“, mille aga kirjutab väikese alg- ning suure lõpptähega „marsO“, mis läbi klaasi lugedes annab tuntud kaubamärgi „Osram“), ülevaated lumepallisüsteemilistest ettevõtetest (meie „Hermes-Merkuur“), maksulise osavõtuga hindmõistatuskelmusest (antud hindmõistatus võimaldab mitu lahendust), loteriikelmus (keegi üliõpilane laotas Hamburgis laiali Taani põllumajanduse loteriipileteid, milliseid oli võltsinud temal olevate õigete piletite järele; peale loosimisi lasi ta võitude nimekirja trükida, kus tema poolt levitatud piletite numbrid muidugi puudusid ja saatis need ostjatele kätte. Nii läks tal korda pikemat aega tegutseda). Lõpuks veel üks kelmide trikk n. n. „Dollarmasinaga“, mis selle poolest huvitav, et käesoleva aasta kevadel Riia juudid meil Tartus selle võttega sisse kukkusid. Dollarmasina kelmus käib järgmiselt: Kelmid teevad mõnele kitsipungale või kahtlase kuulsusega ärimehel ettepaneku, et nemad võivad igast neile kätte antud paberrahast teise eksemplari valmistada, ilma et õige raha selle juures oma vää-

tust kaotaks. Selleks tehakse asjast huvitatu silma ees proov, milleks kelm laseb endale anda õige paberraha, niisutab seda mõlemast küljest mingisuguse vedelikuga ning asetatult kahe puhta paberilehe vahele, keerutab ümber klaaskepikese. Nüüd rullib ta prääreeritud raha lauatiikikese abil laual edasi ja tagasi. Õige raha trükib end paberite peale ja ohver on üllatatud, kuna ta ei tea, et paberraha värvide ülevärskendamine on üsna lihtne asi ja et seesugused peegelpildis saadud äratõmbed ei kõlba mitte millekski. Saadud äratõmmete vahele paneb kelm nüüd rahasuuruse paberi, mähib neile veekindla paberi ümber ja paigutab kaasasolevasse kastikujulisse pressi, milline seest musta sametiga vooderdatud. Kastil on aga kahekordne kaan; viimase laseb kelm nüüd mingisuguse seadelduse abil kasti põhja pandud pakikese peale langeda, ilma et ohver seda märkaks. Allalastud kaane peal on aga varemalt sinna paigutatud pakike õige rahaga, milline välja võetakse ja tellijale antakse kätte. Sedaviisi ettevalmistatud tellija annab nüüd muidugi suuremal hulgal õigeid rahasid kelmi kätte paljundamiseks ja see oskab neid kõrvaldada, kuna tellijale annab paki ajalehepaberiga, mida soovib avada alles mõne tunni pärast, kuna vastasel korral äratõmbed liig kahvatuks võiksid jääda.

Vanglate osakonnas äratasid kõige rohkem tähelepanu põgenemise ettevalmistamise abinõud ja nende kättetoimetamine vabaduses viibivate sõprade poolt. Eriti lugupeetud on rauasae lehekene, mida tarvitatakse võrede läbisaagimiseks. Seda püütakse siis ka igal võimalikul viisil seesistuvale seltsimehele kätte toimetada, kord sigaris, kord puukammi selja sees, pliitsi õõnes, toiduainetes

ja raamatute vahele peidetuna. Samas oli näha ka vangide töid, mis ajaviiteks valmistatud suus näsitud sisuleivast, nende hulgas mõned kaunis korralikud kujukesedki.

Kunstiteoste võltsingute ja järelaimamiste osakonnas võis näha hulka pilte, mis keskpäraste maalrite poolt maalitud, kuid suurte meistrite nime all müügile saadetud. Üks maaler oli isegi järgmise trikiga valmis saanud: ta kirjutas oma maalitud pildile kõige pealt ühe kuulsa suurmeistri nime alla, kattis siis suurmeistri nime värvikorruga ja kirjutas selle peale oma nime alla ning pani pildi näitusel välja. Tema sõber, kes asjasse oli pühendatud, laotas nüüd näitusel jutte laiali, nagu tunneks tema pildis ära tuntud suurmeistri töö, millele väljapanija võltsinud oma nime alla. Asi lõppes sellega, et pildilt, väljapanija protestist hoolimata, nime kohalt värv maha pesti, kust ka tõepoolest kuulsa meistri nimi nähtavale tuli. Nüüd müüdi pilt muidugi hiigla hinna eest ära.

Pornograafia vastu võitlemise osakonnas oli välja pandud suur kogu Saksamaal ilmunud nilbesisulist kirjandust ja pilte, nende kõrval aga ka rida kunstiteoseid erootilise sisuga, mille ümber tihti tekitavad rasked vaieldused, kas neid kunsti või pornograafia hulka arvata. Graafilised kujutused pornograafiliste toodete levitamise võrgu üle näitasid, et meie kuulume sissevedajate, aga mitte välja-vedajate maade hulka.

Eraldi ruumist, krim.-pol. näituse lähedal, kuuldus vihast koerte klähvimist. Siin oli Berliini koerte kasvatusasutus esinenud paarikümne politseikoeraga. Samas vastas oli politsei hobuste jaoskond ja veidike eemal — hiiglatugev mootorpaat jõepolitsei jaoks. Sellega lõpetan näituse kirjelduse.

Muljeid Tallinna-Harju prefektuuri aastapäeva paraadist ja koosviibimisest 13. novembril 1926 a.

Nüüd on ta möödunud see ammuoodatud pidupäev. Teiste prefektuuride aastapäeva pidamist Tallinna-Harju eeskujul takistab maa kaugus, mispärast võib ennustada, et tulevikus aastapäeva pidamine peajasjalikult Tallinnas kordub. Soovitav oleks, et aastapäeva pidamine muutuks traditsiooniliseks igal aastal korduvaks pidupäevaks. Iga korporatsioon, kes

peab koos töötama, mõtleb ühiselt, tunneb ühist muret ja ühist rõõmu ning kellelgi ei oleks põhjust keelata ka seda väliselt avaldada. Kas aastapäeva pidamine ka tulevikus nii hiilgavas ümbruses sünnib, on raske ennustada, kuid püsima peab tingimata tema ametlik osa, see on paraadiks kokkutulek ja selle ärapidamine.

Paraadi heast kordaminekust meie seekord ei kõnele. Seda väljendas härra riigivanem omas kõnes ja seda jäädvustasid filmimehed ühes päevapiltnikkudega. Seda jäädvustasid ka ajalehed, tuues kaasaatundvaid heatahtlisi kirjeldusi. Meie enda kohuseks jääb seda väljendada, mis tuli omavahelise puudusena nähtavale.

Välja arvatud härra siseministri k. t., prefekti ja külaliste kõned koosviibimisel, tundus teistes kõnedes kahvatust, ma oleks soovinud rohkem mahlakust. Ka näis ununevat mõni tähtis asjaolu, mida ometi ei oleks pidanud unustama. Kõnelemise korra tingimustest ei tahetud kinni pidada, olgugi, et see varem oli teatavaks

tehtud. Sellest distsipliini puudusest aga peab üle saama.

Väga sümpaatiline oli härrade Tallinna-Harju prefekti ja tema abide talitusviis, koosviibimiseks ühendada alamaid ja ülemaid teenijaid, alates härra siseministri k. t. ja lõpetades kordnikkudega. See oli esimene selletaoline katse politseis ja teda peab täitsa kordaläinuks tunnustama. Et see demokraatiline talitusviis õige, seda oli igapidi tunda ja koosviibimise lõpul hakati seda hindama. Nii kanti ametnikkude kui ka kordnikkude poolt kätel „Lindeni“ kohvikust välja meie külalisi kui ka politsei juhte. M.

Tallinna-Harju prefektuuri aastapäev 13. nov. 1926 a.

Härra riigivanem võtab politseiparaadi vastu Toompea lossi platsil. Riigivanemat saadavad: (paremalt vasakule vaadates) politseidirektor N. Reiman, Tallinna-Harju prefekt O. Tolmoff, politseiabidirektor J. Sooman, politseiinspektor Tamman, siseministri k. t., sõjaminister J. Soots, Riia prefekt Grünvalds.

Mõnd distsipliinist.

R. Lehova,

politseikooli abikomissar.

Sõnast „distsipliin“ saadi ning saadakse praegugi valesti aru. Paljud mõistavad distsipliini all ainult jõu ja karistuse abil kättesaadavat karmi sundust. On tekkinud mitu valeideed. Mitmed eraisikud arvavad, et distsipliin on lihtsalt karistussüsteem sõjaväeliste süütegude eest. Mitmed arvavad, et distsipliin on niisugune asi, mis röövib isikult vabaduse täielikult ning surub tema nii alla, et oma hingegi ei saa omaks pidada. Inglise

kirjanik Spencer'i arvamisi kokku võttes leiame, et distsipliin ei sisalda eneses seda mõistet, mida ühed võtavad karistussüsteemina ning teised vabaduseriisujana. Distsipliin esineb tegurina, mis inimese tõstab kõrgemale omasuguste tasapinnast, nagu ühiskondlik kord ja seadused tõstavad tema liikmeid kõrgemale metsikute rahvaste tasapinnast. Minnes välja sellest, võime seada kokku järgmise definitsiooni: „Distsipliin on harjumuse

ehk õpetamise teel arenenud tunne, mis õpetab inimest tarviduse järele oma jõudu hindama ning rakendama seda jõudu ühiskondlikele ülesannetele ja täitma oma kohuseid puhta südametunnistuse järele.“ Selles definitsioonis kohtame nelja mõistet: 1) harjumuse distsipliin, 2) mõistuse distsipliin, 3) individuaalne distsipliin, 4) kollektiivne distsipliin. Vaatame need üksikasjaliselt läbi:

1) Harjumuse distsipliin on suure väärtusega, mõned arvavad, et see on suurema tähtsusega, kui mõistuse distsipliin. Sellega ei saa leppida, harjumus põhjeneb rohkem instinktile, muudab indiviidi automaadiks ja ei suuda tagada ülesande arukat täitmist. Politseis peab liituma temaga mõistuse distsipliin.

2) Mõistuse distsipliin oleneb ära loogilisest mõtlemisviisist. Esiplaanile tuues inimese paremaid hingelisi omadusi, sunnib teda hoidma käes kord võetud seisukohta. Mõtleva inimesele, kellele aja nõuded tundmatud, on absoluutseks vajaduseks mõtlemise distsipliin.

3) Kollektiivne distsipliin. Hertzog Wellington'i väide, et „Waterloo lahing võideti Eton'i mänguplatsidel“ tähendab, et ohvitserid ja sõdurid tegutsesid täielikus kooskõlas, nende tegevus põhjenes valjule distsipliini tundele, ja seda andis ühine kool.

Organiseerimatus salgas on kuritahtlikel instinktidel alati ülekaal. Salk allub oleva silmapilgu mõjule.

Üheks kollektiivse distsipliini väljenduseks on veel parteiline distsipliin. Sarnane nõuab iga liikme täielist allumist ning igasugust kaastegevust partei sihtidele, ükskõik milles nad ei seisa.

4) Individuaalne distsipliin on rajatud eestkätt just isiku enesekontroleerimisele. Sarnase distsipliini arendamist peab igaühele soovitama.

Thomas Carlyle ütles omas teoses „Prantsuse revolutsioon“ distsipliini kohta: „See on igal ajal omapärane ime; kas ei ole imelik, kui üks juhib sadasid tuhandeid, kelledest iga üksik teda ei armasta, ei kardab, aga siiski lähevad, kuhu tema tahab, kuulevad tema sõna, surmavad, lasevad ennast surmata, nagu oleks kõnelenud saatuse ise või oleks käsklus nõiasõna. Ja kui lasete nõiasõna kaduma minna, siis hakkavad sõdurid teile vastu.“ Distsipliini tähtsuse juures, nii sõjaväes kui ka politseis, ei tohi mingit kahtlust olla. Juba Plutarch ütles: „sõdur peab liikuma juhi poolt antud tõukejõu mõjul.“

Ka Plato teadis, et kõige geniaalsem juht midagi ei saa teha, kui tema alluvad on korratuses ning neid ei juhi üksmeel.

Nõukogude Venemaal valitseb praegu sõjaväe juhtiva koosseisule paralleelselt poliitiline, komissaride instituudi võim. Viimane on loodud sõjaväe revolutsioonilise ja kommunistilise distsipliini kindlustuseks, kuid selle all kannatab suuresti sõjaväe distsipliin. Viimasel ajal on see hakanud muutuma.

Millele siis põhjeneb distsipliin? Kuidas seda saavutatakse? Distsipliin peab määrama kindlaks üksuse kui ka temas olevate üksikute inimeste tegevuse. Inimese tegevus allub teatud psühholoogilistele seadustele ja tekib tema tahtest. Schopenhauer ütleb: „ainus tõestatav inimese tahteseadus, millele see allub, ütleb, et iga tegevus võib tekkida ainult kõllalise motiivi järelalusena“. Millised oleks need põhjused? Schopenhauer toonitab: „Iga „pean“ omab mõtte ja tähenduse, halvemal korral ainult suhtumises ähvardava karistusega või oodatava tasuga“.

Tasuga ja karistuse alla ei tule arvata materiaalselt tasu ega karistust, vaid moraalset, vaimlist, meeleolus ja enesetundes väljenduvat.

Et karistus täidaks oma otstarvet, peab tema niivõrd mõjuv olema, et kaaluks üle üleastumisega saavutatud lõbu.

Kuid alluv tahab ju teada, kas tema on õieti talitanud ning kas tunnustatakse tema püüdmi. Kui teda ainult sõimatakse, laidetakse, karistatakse, siis tüdineb ta ning muutub lohakaks. Kui aga ainult kiidetakse, siis jääb alluv ükskõikseks ja hooletuks, kaotab sagedasti huvi teenistuse vastu. Õieti tarvitatud kiitus on hea abinõu distsipliini kõvendamiseks. Materjalne tasu peab siinjuures teise kohaga leppima, kuigi ta mõnikord on kasulik.

Ülem peab oma käsked üldse teostama. Käskude andmine, mille täitmist ei võeta tõsiselt ja karistusega ähvardamine, mida vastavatel juhtumistel ei määrata, või ei saa määrata, on ülema poolt kõige raskem eksimine distsipliini vastu. Alluval on, eriti ses suhtes, terav arusaamine sellest, kas ülem annab käsked asjalikkudel põhjustel. Kõige kahjulikum distsipliinile on see, kui ülem oma korralduse eest ei seisa ja laitja ülemuse eest seda varjab, et tema sarnase korralduse on teinud. Alluvad täidavad käskusid healmeel ainult siis, kui teavad, et käsuandja oma korralduse eest vastutab, kui

nemad täielikult ja õieti tema korraldusi on täitnud.

Distipliinile veel hävitavam on, kui ülem ühes oma alluvatega, kõrgema instantsi käske arvustab ja oma alluvate suhtes nende täitmise peale läbi sõrmede vaatab, öeldes, et nad mõttetud on (kuigi nad seda oleks). Võib olla, võidab tema

sellega oma alluvate poolehoidu, ja hoiab sõnakuulmise enese vastu alal, kuid katkestab distipliini järgmise kõrgema astme vahel. Niisugused nähtused on lubamatud ning neid peab kõrvaldama kõigi juurtega, võimalikul korral juba sarnase pahe algul.

Tööstus Berliini politseinäitusel.

H. Tann.

Pikkamisi lähenes lõpule suur politseinäitus Kaiserdammis ääres. Nii kuj selle avamine, nii oli lõppki pidulik. Kõikjal oli edu märgata, mitte ainult politsei alal, vaid ka näitusest osavõtnud tööstusel. Suurt kiitust ja tänu väaris tööstus oma osavõtmisega. Sellele vaatamata, et Saksa riigi majanduslik külg ei ole kuigi hiilgav ja osavõtmine näitusest oli kuludega seotud, ohverdasid firmad ja vabrikud siiski selleks, et kaasa aidata politseile ja näitust väljapanekutega rikastada.

See mõte, et tööstus osa võttis näitusest, on õnnestunud, sest siin oli publikul piltlikult võimalik näha ja orienteeruda selle üle, kuidas politsei töötab koos majanduseluga. Väljapanekutest torkasid silma oma rohkuse tõttu spordiabinõud, nahakaubad ja õppeabinõud. Huvitavat pilti pakkus kantseleitarvete jaoskond. Terve suur tööstus on ametis otstarbekohaste kantselei sisseseadete ja masinate valmistamisel ühenduses uuema aja kantseleiorganisatsiooni ja tehnikaga. Näis, et see aeg on möödunud, mil inimesel tuli päev läbi istuda tolmuses kantseleis, ümbritsetud kõrgete riiulite ja pultidega. Nii eeskujulik ja puhas kui politseinik, on in natura väljapandud politseijaoskond. Suurt ruumi võttis oma alla riidetööstus. Siin oli võimalik oma silmadega näha, millest ja kuidas valmistatakse politsei vormiriiet. Selle kõrval leidsid aset vormide valmistajad, sõjariistade, müt-

side, kaskide ja märkide tööstused, edasi otstarbekohased korteri sisseseaded ametnikkudele. Elektri, telefoni ning politsei alarmeerimisabinõude valmistamise vabrikud ühes autotööstusega võtsid jällegi avara ruumi oma alla ja pakkusid huvitavat pilti nende alade arenemise kohta. Raadiojaama hoones, kus kriminaalpolitsei jaoskond asub, oli selgelt märgata politsei ja tehnika koostööd, iseäranis kriminaalpolitsei ja tuletõrje juures. Siin oli pandud välja mitmesuguseid päästeabinõusid, reteleid, autopritse, kiire abiandmise vankreid, kaitsesisseseadeid varaste vastu, uued rahakapi mudelid ja näpujälgede võtmise abinõud.

Kokkuvõttes võib tähendada, et tööstus oma osavõtmisega teatud määral politsei autoriteeti tõstis ning pealegi suutis võita omale välisturgu.

17. oktoobril kell 10 õhtul suleti politseinäitus. Viimased võõrad lahkusid kell 10.20. Näitust on vaatamas käinud kaugelt üle 500.000 inimese. Viimasel päeval külastati näitust nii elavalt, et nii mitmel korral tuli sulgeda näitushoone uksi. Lõpusõna võttis näituse direktor Dr. Schick ja andis oma kõnes piltliku ülevaate näituse kordaminekust ning lootis üleilmist politseinäitust 1930. a. näha samades hoonetes. Selle peale võttis sõna siseminister Grzesinski ja tänas soojalt kõiki osavõtjaid.

Ametlik osa.

Käsu kirjaga 11. novembrist s. a. nr. 98 siseministeeriumile:

Piirivalve Lääne jaoskonna ülema major Laats'i kindralstaabi kursustele. komandeerimise puhul 1. oktoobril 1925. a. on kinnitatud Lääne jaoskonna ülema kohustetäitjaks sama jaoskonna Haapsalu

rajooni ülem kapten Laane, arvates 1. oktoobrist 1925. a.

Käsu kirjaga 12. novembrist s. a. nr. 100 siseministeeriumile

on avaldatud teadmiseks Vabariigi Valitsuse otsus 10. novembrist s. a. (prot. nr. 111 p. III.):

Ette kirjutada Eesti Vabariigi ametiasutustele tarvitada kirjavahetuses „Eesti“ nimetuse inglise-, itaalia-, hispaania- ja portugaliakeelseks transkriptsiooniks — „Estonia“, prantsuskeelseks transkriptsiooniks — „Estonie“, saksa-, rootsi-, norra-, taani- ja hollandikeelseks transkriptsiooniks — „Estland“.

**Käsu kirjaga 13. novembrist s. a. nr. 102
siseministeeriumile**

on avaldatud teadmiseks Vabariigi Valitsuse otsus 12. novembrist s. a. (prot. nr. 113 p. 1):

Määrata siseministri kohuste täitjaks sõjaminister kindralstaabi kindral-majoor J. Soots.

**Käsu kirjaga 16. novembrist s. a. nr. 103
siseministeeriumile**

on Viljandi linna politseikomissar Jaan Tüits vabastatud teenistusest omal palvel,

arvates 16. novembrist s. a., pensionile mineku puhul raske parandamata haiguse pärast.

Poliitilise politsei assistent Tartus Rudolf Ots on vabastatud ametist omal palvel, arvates 25. oktoobrist s. a.

**Raudteepolitsei komissari käsu kirjaga
11. novembrist s. a. nr. 54**

on Tallinna jaoskonna Tallinna-Sadama rajooni konstaabel Emil Juhkam nimetatud ümber sama jaoskonna Keila rajooni konstaabliks, arvates 10. novembrist s. a., jäädes teenistusse ajutiselt Balti jaama.

**Politseidirektori käsu kirjaga 15. nov. s. a.
nr. 46**

on raudteepolitsei Valga jaoskonna konstaabli kohustetäitja Oskar Ojamaa kinnitatud sama jaoskonna konstaabliks, arvates 1. oktoobrist s. a.

Väljamaalt.

Äraandlikud näpujäljed.

Berliini kriminaalpolitsei registreerimise osakonnal läks hiljuti korda eeskujulikult viisil avalikuks teha mitme aasta eest toimepandud kuritegu. 6. juulil 1923. aastal tapeti Ocynhausen'is (kuulus supeluskoht) 25-aastane vaht Robert Bicker. Nagu asja uurimisel selgus, sattus vaht ühe või paari murdvarga peale, kes parajasti ametis olid ja ühe suvila tahtsid tühjaks varastada. Pögenemisel lasi kurjategija vahi maha. Esialgsete uurimise tulemuste tagajärjel arreteeriti kohaliku politsei poolt kaupmees Otto Seinecke, kes ise pärit oli Ocynhausen'ist ja kingsepp Heinrich Krüger. Mõlema mehe kohta valitses arvamine, et nemad on vahi tapjad, mõlemad salgasid kategooriliselt süüteo toimepanemist ning neid tuli mõne aja pärast vahi alt vabastada kindlate andmete puudusel, mis oleksid tõendanud nende osavõtmist tapmisest. Kuid siiski uuris politsei edasi. Mõne aja eest pandi kuriteo toimepanemise kohal, väikeses hütis, kuhu kuritegija esialgselt jooksis ja temale järele ka vaht, uus täpne ülevaatus toime. Peale mitmetunnist ülevaatus leidsid kriminaalametnikud omaks imestuseks aknaraamid näpujälgi. Tähendada tuleb, et peale tapmist selles hütis keegi enam ei käinud; kui elamiseks kõlbmatu, lukustati ruum omal ajal politsei poolt. Näpujäl-

jed olid muidugi väga nõrgad ja palja silmaga oli neid raske tähele panna, sest tapmisest on vahepeal juba üle kolme aasta möödunud! Raamist löigati vastav osa välja ja näpujälgi liakati täpselt uurima, kusjuures ametivõimud jõudsid arvaminele, et tegemist on Seinecke näpujälgedega. Raam saadeti Berliini kriminaalpolitseisse. Mitu päeva kestvad uurimised näitasid, et raamil asuvad näpujäljed on identsed Seinecke näpujälgedega. Kui sellele veendumusele jõuti, telegrafeeriti otsekohe Ocynhausen'isse ja anti käsk Seinecke vahi alla võtmiseks. Nagu varemgi, salgas mees ka nüüd oma kuritegu, lootuses, et asja nii-kuin ei saa kunagi selgitada. Mõrtsukas aga eksis rängalt — näpujäljed said tema äraandjaks kolme ja poole aasta möödumisel! Lõpuks peale kauakestva ülekuulamise, kui kuritegija otsusele jõudis, et enam mõtet pole tapmist salata, tunnistas tema oma süü üles ja seletas, et tema ühes Krüger'iga kavatsesid vargile minna. Neid takistas vaht Bicker, kes ootamatult kohale ilmus. Seinecke' l läks korda põgeneda, kuna Krüger põgeneda enam ei saanud. Algas rüseelemine ja selle tagajärjel lasi Krüger vahi maha.

Endine diplomaat salakaubavedajana.

Rahvasteliidu kasutada olevate statistiliste andmete järele elab praegu umbes 400.000 vene emigranti Saksamaal ja um-

bes samapalju Prantsusmaal. Suur osa emigrantidest on majandusliselt väga viletsas seisukorras, eriti Saksamaale jäänud venelased, mis seletatav elukalliduse suure tõusuga Saksamaal ühenduses marga stabiliseerimisega. Pagulased Saksamaal: endised ohvitserid, kaupmehed, näitlejad, advokaadid, kirjanikud jne. katsuvad igati oma meele igapäevast leiba teenida, ja nende hulgas leidub, nagu politsei andmed näitavad, palju kuritegijaid, inimesi, kes, võib olla, ainult raskete elutingimuste sunnil sattunud vale teele ja astunud seadustega konflikti. Seda tõendab ka järgmine vastsündinud lugu. Saksa tollivalvuritel läks korda ühe suurema kaaviari salaveo jälgile saada. Loo selgitamisel avanes võimalus ka salakaubavedajate vaimlist juhti kätte saada ühes kaasabilistega. Juhina kaaviari tollita üle piiri toimetamisel figureerib ka endine vene diplomaat, saatkonna nõunik Jessinsky, keda vahi alla võeti. Jessinsky on pärit vanast, rikkast perekonnast, teda tunti tsaariajal kui osavat ja eluarmastajat diplomaati, kellel, inimeste arvates, hea karjäär ees seisis. Nüüd lõppes see karjäär küll teisiti kui omal ajal ennustati. Jessinsky elas vahetpidamata mitu aastat Berliinis ja kuuldavasti olevat tema kogu see aeg tegemist teinud salakauba müümisega suuremal arvul. Politseivõimud on arvamusel, et Jessinsky juba pikemat aega ühenduses on salakaubavedajatega ja et kõik tema poolt aastate jooksul müüdnud kraam on seadusvastaselt Saksamaale veetud.

Kaval naine.

Oregonis, Ameerika Ühisriikides, määrati mõne kuu eest kellelegi Kuper'ile kohtu poolt 100 doll. rahatrahvi keeluseaduse vastu eksimise eest, mittemaksmise korral aga kolmekuuline vangistus. Kuper'i naine pöördus linnavalitsuse poole ja palus omale määrata toetust, sest mees olevat tema ainus ülespidaja, varandust temal ega mehel ei olevat ja palve eitavalt otsustamise korral satuvat tema väljapääsematu seisukorda. Palvele oli lisatud kohtuotsus, ülevaade varanduslise seisuga kohta ja teade, et mees istub vangimajas. Linnavalitsus harutas asja ja jõudis otsusele, et naine pole süüdi selles, et mees keeluseaduse vastu eksis ja et naist ei tohiks ilmsüütult karistada, mispärast ka naise palvet otsustati rahuldada, määrati temale 40 dollarit kuus senikaua, kui mees viibib vangis. Otsus

tehti sealjuures ilma dokumentide läbi vaatamiseta ja andmete kontrollleerimata. Kui mehel lõpuks tuli tõsiselt vangimajja minna (sest tegelikult tema seal veel ei viibinud, vaid oskas kohtuotsuse täidesaatmist igaviisi venitada), ilmus naine kohtusse ja maksis 100-dollarilise rahatrahvi ära, mis oli kolme kuu eest linnavalitsuse poolt määratud toetus. Lehed, kus seda lugu õige kibedalt arvustatakse, on arvamusel, et naises peitub kahtlemata finants-suurvaim.

Sõda ja kõlblusvastased kuriteod.

Kõik seksuaal-kuriteod on maksvates nuhtlusseadustes ette nähtud kõlblusvastaste kuritegude all, olgugi et seksuaal-kuriteod psücholoogiliselt sugugi ei moodusta midagi ühist. Kriminaalteadlastele jagunevad tähend. kuriteod kahte suurde liiki: päris seksuaal-kuriteod, kui on tegemist kuritegija himude rahuldamiseks toime pandud kuriteoga, ning kuriteod, mis on toime pandud mingi kõrvalise eesmärgiga, enamalt jaolt rahateenimise otsustarbel; viimaste liiki kuulub, näiteks, kõlblusvastase kirjanduse, pornograafiliste piltide jne. müümine. Kõigile kriminalistidele on teada, et maailmasõja üheks tagajärjeks on kriminaalkuritegude üldine kasvamine — see ei käi sugugi ainult riikide kohta, mis otsekohe sõjast osa võtsid, vaid suurel määral ka erapooletute riikide kohta. Nagu prof. Gleispach — Viini ülikooli nuhtlusseaduse professor — tõendab, langes kriminaalkuritegude arv Kesk-Euroopa riikides sõja algul tunduvalt. Kuid aegamööda hakkas olukord jällegi muutuma ning kuriteod võõra varanduse vastu said uuesti igapäevaseks nähtuseks, nende arv tõusis esimestel rahuaastatel kaugelt üle rahuaja normi. Vastupidist näeme kuritegude suhtes, mis on sihitud võõra elu ja terwise vastu, kuhu kuuluvad ka kõlblusvastased kuriteod. Ka viimast liiki kuriteod langevad arvu poolest esimestel sõjaaastatel, nende kuritegude arv hakkab alles siis tõusma, kui varguste, riisumiste jne. arvud jällegi kahanemise tendentsi näitavad. Austrias langes kõlblusvastaste kuritegude arv 1918. aastal kuni ühe üheksandikuni rahuaaja arvust. Alates aga 1919. aastast, kasvab see arv ja 1923. aastal võime tähelepanna, et arv tõuseb juba üle rahuaja normi. Sellejuures näitavad statistilised andmed, et vägistamine ja homoseksuaalsus kaugelt esimesel kohal püsivad ja, näiteks, Viinis

pea ainsad kõlblusvastased kuriteod on, mis registreeritud, kuna maal peale selle veel n. nim. sodomii juhtumisi võib tähele panna. Statistika näitab aga veel eriliselt kurba pilti, kui arvesse võtta kuritegijate vanadust. Selgub nimelt, et alaealiste ja noorte inimeste poolt toimepandud kõlblusvastaste kuritegude arv väga kiirelt kasvab, kuna seda täiskasvanud inimeste kohta ütelda ei saa, just noorsoo poolt toimepandud kuriteod suurendavad üldist kuritegude arvu. Mis nüüd kõigi tähendatud nähtuste põhjustesse puutub, siis on kõlblusvastaste kuritegude arvu vähenemine sõja algul seletatav muidugi sellega, et sõtta läksid just sarnases eas isikud, kes niisuguseid kuritegusid kõige enam toime panevad. Väerinna seljataga on naisterahvaste arv ülisuur, võrreldes meesterahvaste arvuga, sellele tuleb veel juure arvata alkoholiliste jookide müümise ja tarvitamise piiramine, nii et kirjeldatud nähtus arusaadavaks muutub. Veel ühte asjaolu peab silmas pidama. Sõja tõttu — kus perekonnaisa harilikult sõjaväes viibis ja perekonnaema pidi katsuma igapäevast leiba teenida — ei suudetud lastekasvatamise peale suurt rõhku panna, tagajärg oli see, et tütarlapsed eriti sattusid libedale teele, mis ka põhjuseks on, et vägistamised ja teised sarnased kõlblusvastased kuriteod arvuliselt kahanesid, samuti ka kuriteod laste suhtes. Kõne all olevate kuritegude arvu suurenemist peale sõja lõppu seletab prof. Gleispach sõdurite ja veidi hiljem sõjavangide tagasitulekuga kodumaale. Sellele peab veel juure lisama kõlblusvastaste piltide, raamatute jne. müümise tõusu ja arvesse võtma üldiseid segaseid aegu peale sõja lõppu — et kuritegude arvu kasvamisest aru saada. Ka alkoholi tarvitamine kasvab iga päevaga (õlut juuakse, näiteks, Austrias praegu paar korda enam kui enne sõda), majandusline seisukord on raske ning need eeltingimused aitavad omalt poolt veel kaasa kõlblusvastaste kuritegude arvu suurenemisele. Sellejuures aga näitavad statistilised andmed, prof. Gleispach'i arvates, et kriminaalkuritegude arvul on igas riigis, iga rahva juures oma teatud piir ja et seal, kus mõnesuguste tingimuste tõttu mõnede kuritegude arv tõuseb, teiste kuritegude arv jällegi langeb: tõuseb varguste arv — langeb haavamiste, tapmiste ja ka kõlblusvastaste kuritegude arv. Sellele vastab ka vastolu n.n. aktiivse ja passiivse krimi-

naliteedi vahel. Aktiivne on kuritegu, mis toime pannakse suure jõu tagavarade tõttu, passiivne — mis toimetatakse nõrkuse tõttu. Kuritegude arvu kasvamine võõra varanduse suhtes on seletatav passiivse kriminaliteedi tõusuga, inimesed ja massid ei suuda kiusatusele vastu panna. Kõlblusvastased kuriteod kuuluvad oma iseloomu poolest aktiivsete kuritegude hulka, niivõrd muidugi, kui võrd nemand ära ei ripu isiku loomuvastastest kalduvustest. Kuid välismõjud, mille all inimesed ikka seisavad, ei või kahte moodi inimeste peale mõjuda, mispärast siis ikka esikohal püsivad oma arvu poolest aktiivsed kuriteod või passiivsed, kuid kunagi mitte mõlemad korraga ühe rahva juures, ühes riigis.

Maailma politsei võrgus.

Berliini kriminaalpolitsei juht dr. Weiss jutustab järgmise loo, mis hästi näitab, kuidas praegu juba töötavad koos üksikute riikide politseivõimud kuritegijate kahjuks ja meelehärmaks. Lugu sündis 1924. aastal. Ühel jõukal vabrikuomanikul oli ühes suuremas Berliini pangas jooksev arve. Peale selle deponeeris äriees pank veel aktsiaid 120.000 kuldmarga väärtuses. Ühel päeval teatas äriees kirjalikult pangale, et aktsiaid tuleb ära müüa ning raha üleviia ühte Rheini ääres asuva väiksema linna pankas, raha välja anda kellelegi M. nimelisele isikule. Pank tegi seda ja raha võeti teises linnas kellegi M. poolt välja, kes oma isiku tõestamiseks passi ette näitas. Mõni aeg hiljem selgus, et äri-mehe kiri oli võltsitud ja Berliini pank seega 120.000 kuldmarga kahju saanud (üle 10 milj. Eesti marga). Pank teatab loost muidugi otsekohe Berliini kriminaalpolitseile. Esialgsed uurimised näitavad politseile, et võltsimist ja raha omandamist võib toimetada ainult isik, kes hästi tundis kahjusaanud panga tööd, kes kõige pealt teadis, kellel on pangas jooksev arve. Varsti langes kahtlus ühe endise pangaametniku peale, kes mõne aja eest enne kuriteo toimepanemist panga teenistusest oli sunnitud lahkuma. Edaspidised uurimused näitasid, et kahtlusalune varsti peale kuriteo avalikustulemist on ära reisinud ja et temal on Leipzig'is keegi sõber M., kellega tema seisab alalises kirjavahetuses. Jällegi mõne aja pärast on politseil teada, et kahtlusalune viibib Prantsusmaal. Berliini kriminaalpolitsei astub ühendusse Pariisi politseiga

ja juba Berliinis valmistrükitud prantsuskeels.otsimislehtedega läheb korda mehe asupaika Prantsusmaal kindlaks teha: Biarritz'i supeluskoht. Et meest seal arreteerida — selleks on vaja alustada pikemaid diplomaatilisi läbirääkimisi. Et rutemini sihile jõuda, saadetakse Berliinist üks komissar Pariisi. Viimane jõudes Pariisi, saab oma ametvennalt teada, et otsitav arvatavasti juba järgmisel päeval Biarritzist lahkub ja Marseille kaudu Lõuna-Ameerikasse sõidab. Berliini komissar saadab tagaotsitavale telegrammi, et tema ärasõitu takistada. Telegrammi allkirjaks on kuritegija sõbra M. allkiri, telegrammi sisu: olen Pariisis, pean sinuga rääkima. Ja asi lähebki korda ning mees langeb lõksu. Telefoni teel saadakse Biarritz'i politseilt teada, et mees on Pariisi sõitnud. Saksa ametnik sõi-

dab ühes prantslasega mehele Orleans'i vastu. Tõesti astubki tagaotsitav vagnist välja ning politseinikud arreteerivad teda otsekohe. Mees ei salga oma kuritegu, sest salgamine on asjatu: suurem osa raha on deponeeritud prantsuse pankadesse, kust selle kätte saab, kuna väike osa juba kuritegija poolt on ära kulutatud, peasjalikult Biarritz'i mängupõrgus kaardimänguga.

Küsimused ja kostmised.

Nr. 989. Lugeja A. Küsimus. Mis tuleb teha laskeriistaga (jahipiiss), kui isikule selle hoidmise luba enam ei pikendatud. Isik ise püssi ei taha ära müüa või ei suuda ostjate puudusel.

Vastus: Käesoleva küsimuse peale leiate vastuse „E. P.“ nr. 16 — s. a.

Väljaandja: **Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.** Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**
Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s e d.

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised tunnistused:

Otter, Aleksander Jaani p., laskeriista luba, v. a. Tartu linna pol. ülemalt 1923 a. nr. 516.
Heisvald, Vladimir Jaani p., üliõpilaskaart, v. a. Tartu ülikooli valits. 11. 9. 22 a. nr. 3394.
Kalits, Johann Mihkli p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. 2. diviisi staabi ülemalt 15. 4. 20 a. nr. 3698.
Gerasimov, Kuma Gerasimi p., Nansen'i pass, v. a. politsei peavalitsuselt 18. 11. 24 a. nr. 14397/30993.
Marasov, Peeter Peetri p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. 1. jalaväe rügemendi ülemalt 18. 12. 22 a. nr. 15455.
Kurvits, Andres Reinu p., rendileping, sõlmitud põllutöoministeeriumiga 20. 7. 20 a. nr. 66.
Brnner, Karl Jüri p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. Järva maak. rahvaväe ülemalt 18. 1. 19 a. nr. 1249.
Kartohvel, Feodor Villemi p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. 3. diviisi staabist 29. 9. 23 a. nr. 1649.
Nirk, Richard Ado p., sõjaväest vabastamise ajapikenduse tunnistus, v. a. Viru maak. rahvaväe komisjonist 15. 12. 25 a. nr. 87, maksvusega kuni 1. jaanuarini 1927 a. (39748)

Kogermann, Karl, sõjav. vab. tunnistus, v. a. Harju maak. rahvaväe ülemalt 9. 6. 21 a. nr. 3511. (35277)
Mäele, Peeter Peedu p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. Väljapatarei nr. 6 ülemalt 1920 a. nr. 2016. (38388)
Eichfeldt, Mihkel Anna p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. 3. diviisi intendantilt 1. 11. 22 a. nr. 1616. (38777)
Vaga, Hans Peedu p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. 6. jalaväe polgu ülemalt 21. 5. 20 a. nr. 15756. (38777)
Kreitsmann, Aleksander Karli p., ehituslaenu paberid, v. a. Simuna ringkonna valitsejalt juulikuul 1926 a. (39743)
Länemets, Karl Otto p., laskeriista kandmise luba, v. a. Viru maak. pol. ülemalt 6. 5. 23 a. nr. 1028, ja laskeriistade ja nende moonaga kauplemise tunnistus, v. a. politsei peavalitsuse ülemalt septembrikuul 1925 a. (39745)
Lehtmets, Olaf Johani p., sõjaväest vabastamise ajapikenduse tunnistus, v. a. Viru maak. rahvaväe komisjonist 20. 1. 25 a. nr. 6, maksvusega kuni 1. jaanuarini 1927 a. (39747)
Olmberg, Johannes Johani p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. Harju maak. rahvaväe ülemalt 16. 12. 25 a., ja hobusepass, registreeritud Rae vallavalitsuse poolt. (41146)

- Beek, Julius Tooma p., maasaamise õigus, v. a. Viru maak. rahvaväe ülemalt 30. 8. 23 a. nr. 344. (39750)
- Padar, Johannes Peetri p., maasaamise tunnistus, v. a. Tartu maak. rahvaväe ülemalt 6. 2. 26 a. nr. 697. (40798)
- Põvvat, Daavet Jakobi p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. Tallinna tagavara polgu ülemalt 20. 3. 20 a. nr. 9181. (40793)
- Akkert, Oskar Jaani p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. 2. jalaväe rügemendi ülemalt 3. 1. 21 a. nr. 2023. (40793)
- Riksa, Herman Hansu p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. 4. jalaväe rügemendist aprillikuul 1920 a. (41348)
- Nõmm, Mart Mardi p., vangimajast vabastamise tunnistus, v. a. Tallinna karistusvangimajast nr. 438, ja elamistunnistus nr. 2126, v. a. kohtuministeeriumist. (41802)
- Rebane, Karl Mihkli p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. Tartu maak. rahvaväe ülemalt 8. 12. 20 a. nr. 33531. (41804)
- Braats, August Ida p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. Ratsa rügemendi ülemalt 20. 12. 24 a. nr. 8587. (41707)
- Otto, Valter Peetri p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. Tartu ratsarügemendi ülemalt 30. 11. 23 a. nr. 10048. (41740)
- Mumm, August Jaani p., sõjav. vab. tunnistus, v. a. 10. rügemendi ülemalt 1923. a. (41756)
- Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:**
- Rätsep, Jüri Pritsu p., v. a. Talli vallaval. 16. 1. 23 a. nr. 8. (41732)
- Kauks, Joosep Jaani p., v. a. Maidla vallaval. (41734)
- Kriisa, Joosep Madi p., v. a. Maidla vallaval. (41735)
- Siimon, Karl Jaani p., v. a. Kõo vallaval. 31. 8. 23 a. nr. 115. (41736)
- Luik, Mart Jaagu p., v. a. Kõo vallaval. 18. 12. 19 a. nr. 309. (41737)
- Kolk, Miina Jaani t., v. a. Kõo vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 1132. (41738)
- Krutmann, Elfriede Karli t., v. a. Paide linna pol. 2. jsk. ülemalt 3. 5. 20 a. nr. 2004. (41739)
- Kõiv, Luise Peetri t., v. a. Vana-Antsla vallaval. 6. 12. 19 a. nr. 72. (41742)
- Joakit, Karl Juhani p., v. a. Vana-Antsla vallaval. 6. 2. 20 a. nr. 895. (41741)
- Jaanson, Minna Johani t., v. a. Vana-Roosa vallaval. 10. 12. 19 a. nr. 253. (41743)
- Neudorf, Martha Augusti t., v. a. Roela vallaval. 6. 11. 25 a. nr. 385. (41745)
- Taidema, Karl Friedrich Jüri p., v. a. Tallinna sadama jsk. politseikomissariilt 7. 8. 26 a. nr. 1133/339654. (41751)
- Bergmann, Anna Jüri t., v. a. Voka vallaval. 1. 3. 20 a. nr. 952. (41754)
- Reinhold, Meta Joosepi t., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. ülemalt 13. 1. 20 a. nr. 6944. (41752)
- Meinvald, Alice Mardi t., v. a. Riisepere vallaval. nr. 122. (41753)
- Kirschbaum, Villem Karli p., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. ülemalt. (41755)
- Mumm, August Jaani p., v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. 1924 a. (41756)
- Nik, Voldemar Joosepi p., v. a. raudteepolitsei 3. jsk. ülemalt 4. 11. 22 a. nr. 9816. (41757)
- Friedmann, Taube Haikeli t., v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. 27. 3. 20 a. nr. 8132. (41758)
- Morrison, Rosalie Elise Jakobi t., v. a. Tall. linna pol. ülemalt 20. 1. 20 a. (41759)
- Uukareda, August Jüri p. (41760)
- Kurro, Verner Priido p., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. 3. 9. 23 a. nr. 1912. (41761)
- Tõnisson, Jaan Hendriku p., v. a. Lõve vallaval. 10. 1. 20 a. nr. 133.
- Jalakas, Mihail Aleksei p., v. a. Loona vallaval. 12. 3. 20 a. nr. 746.
- Redlich, Helmi Ado t., v. a. Lümmada vallaval. 10. 1. 20 a. nr. 136.
- Kahver, Liisa Karli t., v. a. Kaarma-Suure vallaval. 15. 8. 22 a. nr. 1041.
- Tats, Pauliine Karli t., v. a. Peetri vallaval. 13. 1. 19 a. nr. 1000.
- Männik, Richard Mardi p., v. a. Vaivara vallaval. 29. 4. 21 a. nr. 1416.
- Mussi, Johannes Priidiku p., v. a. Narva linna pol. ülemalt 12. 12. 19 a. nr. 10310.
- Nikitin, Peeter Jefremi p., v. a. Narva linna pol. 2. jsk. ülemalt 27. 2. 25 a. nr. 95.
- Siig, Johannes Jüri p., v. a. Peetri vallaval. 23. 3. 26 a. nr. 691.
- Luts, Sophie Tõnise t., v. a. 1. jsk. politseikomissariilt Narvas 12. 4. 26 a. nr. 170.
- Grünevald, Anna Marie Mihkli t., v. a. Peetri vallaval. 16. 12. 1919 a. nr. 711.
- Kruglov, Aleksander Ivani p., v. a. Narrova vallaval. 13. 5. 21 a. nr. 1454.
- Aur, Marie Juhani t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 7. 2. 21 a. nr. 27839.

- Sarest, Paul Gustavi p., v. a. Narva linna pol. ülemalt 22. 7. 20 a. nr. 24949.
- Minäev, Irina Ivani t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 24. 4. 22 a. nr. 31078.
- Borisov, Varvara Jakobi t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 6. 12. 19 a. nr. 9058.
- Koltshina, Tatjana Grigori t., v. a. Narva linna pol. ülemalt 2. 12. 19 a. nr. 6636.
- Aug, Aurelie, v. a. Undla vallaval. 8. 10. 20 a. nr. 1456.
- Villmann, Pääro, v. a. Narva linna pol. ülemalt 27. 1. 20 a. nr. 15742.
- Efimov (Solotov), Mihail Egori p., v. a. Narvoova vallaval. 16. 8. 21 a. nr. 1701.
- Efimov (Solotov), Ekaterina Peetri t., v. a. Narvoova vallaval. 16. 8. 21 a. nr. 1702.
- Treifeldt, Anna, v. a. Narva linna pol. ülemalt 16. 12. 19 a. nr. 17703.
- Rehema, Rudolf Ado p., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. ülemalt 29. 4. 20 a. nr. 8511.
- Visnapuu, Mikkel Jaani p., v. a. Aru vallaval. 20. 10. 22 a. nr. 228.
- Reinbach, Mall Jaagu t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 20. 11. 19 a. nr. 14.
- Kantsler, Armilda Johani t., v. a. Krootuse vallaval. 11. 9. 21 a. nr. 725.
- Soom, Vilhelmine Hansu t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 22. 12. 19 a. nr. 7717.
- Kiipus, Elmar Eduard Karli p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 5. 10. 23 a. nr. 1672.
- Sell, Aliide Kristjani t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 17. 1. 20 a. nr. 10958.
- Armson, Andrei Jaagu p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 11. 9. 20 a. nr. 15244.
- Patsmann, Pauliine Peetri t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. 24. 1. 20 a. nr. 9181.
- Keerak, Johan Jaani p., v. a. Tähtvere vallaval. 19. 11. 20 a. nr. 772.
- Bergmann, Jutta Karli t., v. a. Leebiku vallaval. 2. 9. 22 a. nr. 366.
- Munna, Rudolf Jaani p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 25. 6. 25 a. nr. 4973.
- Songisep, Adele Joosepi t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 13. 8. 23 a. nr. 828.
- Aron, August Kristjani p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 19. 1. 20 a. nr. 8406.
- Simon, August Mikkel Eduardi p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 28. 12. 23 a. nr. 1248.
- Kvell, Voldemar Tõnise p., v. a. Tahkuranna vallaval. 12. 5. 22 a. nr. 506.
- Songisep, Liisa Peetri t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 20. 11. 19 a. nr. 228.
- Treufeldt, Vally Johani t., v. a. 3. jsk. politseikomissariit Tartus 2. 2. 26 a. nr. 102.
- Killak, Loviise Jaani t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 24. 1. 20 a. nr. 9179.
- Ilves, Herbert Johani p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 30. 4. 20 a. nr. 10852.
- Lätte, Emilie Mihkli t., v. a. Tähtvere vallaval. 14. 10. 21 a. nr. 851.
- Tenno, Johannes Johani p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 14. 9. 22 a. nr. 14458.
- Sieckell, Margarethe Friedrichi t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 9. 12. 19 a. nr. 3193.
- Kurrik, Eugen Richard Eugeni p., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. 8. 5. 24 a. nr. 399.
- Sotnik, Adolf Johani p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 12. 11. 23 a. nr. 1119.
- Michelson, Anna Marie Johani t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 10. 5. 24 a. nr. 367.
- Taube, Helene Johani t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 20. 1. 20 a. nr. 8524.
- Laos, Peeter Jaani p., v. a. Audru vallaval. 1923 a. nr. 116.
- Matson, Johan Tõnise p., v. a. Uulu vallaval. 1921 a. nr. 317.
- Tõu, Andrei Mihkli p., v. a. Võlla vallaval.
- Simm, Jaan Antsu p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 9. 6. 23 a. nr. 1073.
- Tohv, Aliide Kristjani t., v. a. Võlla vallaval. 5. 5. 26 a. nr. 526.
- Tamborg, Erich Juliuse p., nr. 11924.
- Raev, Mihail Veera p., v. a. Abja vallaval. nr. 550.
- Peterson, Mikkel Mihkli p., v. a. Paide linna pol. ülemalt 16. 12. 19 a. nr. 1302.
- Nieländer, Anna Mardi t., v. a. Pärnu linna pol. 10. 12. 19 a. nr. 3426.
- Steinberg, Bernhard Priidiku p., v. a. Pärnu linna pol. ülemalt 11. 3. 26 a. nr. 249/291228.

Silla, Nikolai Vassili p., v. a. Pärnu linna pol. ül. 16. 10. 22 a. nr. 230/12170.
 Adler, Adalbert Gustavi p., v. a. Pärnu linna pol. ülemalt 24. 11. 19 a. nr. 446.
 Kuusk, Heinrich Gustavi p., v. a. Pärnu linna pol. ülemalt 10. 2. 20 a. nr. 9855.
 Tomson, Anna Augusti t., v. a. Uulu vallaval. 16. 12. 21 a. nr. 364.
 Villipart, Frits, v. a. Pärnu linna pol. ülemalt 5. 10. 20 a. nr. 12281.
 Lindebaum, Priidik Mardi p., v. a. Pärnu linna pol. ülemalt 25. 11. 19 a. nr. 281.
 Mürisepp, Hans Johani p., v. a. Einmani vallaval. 1919 a.
 Rick, August Madise p., v. a. Albu vallaval.
 Mikkof, August Mardi p., v. a. Haapsalu linna pol. ülemalt 1919 a.
 Reimann, Marie Jüri t., v. a. Tapa pol. jsk. ülemalt 1920 a.
 Rütter, Helene Peetri t., v. a. Albu vallaval. 21. 6. 23 a. nr. 86.
 Mjaskov, Feodor Nikifori p., v. a. Vohnja vallaval. 1920 a.
 Tauberg, Liine Johani t., v. a. Tartu linna/pol. 1. jsk. ülemalt 4. 12. 19 a. nr. 2175.

Siseminister. Politsei osakond

ostab

võistluspakkumisel

umbes 5.500 arssinat ülakonnariiet

Kinnised, 20-margalise tempelmargiga varustatud pakkumised osakonda ära anda 24. novembrini kella 10 homm.

Tingimused saadaval osakonna majandustoimkonnas, Toompea lossis, igal tööpäeval kella 10-14.

Siseminister. Politsei osakond

ostab politseiametnikkude varustamiseks

võistluspakkumisel:

puuvillast vooderriiet 7000 arssinat ja linast vaherriiet 2000 arssinat.

Kinnised, 20-margalise tempelmargiga varustatud pakkumised tulevad politsei osakonnale ära anda kuni 29. novembrini s. a. kella 10 hommikul.

Lähemaid teateid tingimuste kohta saab politsei osakonna majandustoimkonnalt igal tööpäeval kella 10-14-ni.

Kuulutus

Väike-Maarja jsk. politseikomissar Virumaal annab teada, et 30. nov. 1926 a. kell 10 hommikul müüakse Avanduse vallas, Kissa külas

enampakkumisel

Juhan Rudolfi p. Teniseni päralt olev varandus, mis koosneb ühest hobusest, 8 aast. vana, hinnatud 20.000 marga peale, riigi rendivõla ja muude maksude sissenõudmiseks.

Müüdavat looma võib näha oksjoni päeval kohal. Pakkumine algab hinnatud summast.

7 rinal, 15. nov. 1926 a.
 Nr. 02867, 03228, 03251.

F. Kalm.
 Komissar.

KUULUTUS

Türi jaoskonna politsei abikomissar Järva-maal annab teada, et 26. nov. 1926. a. kell 10 hommikul müüakse Türil, Koidula t.

enampakkumisel

Julius Ehrenverth'i päralt olev varandus, mis koosneb ühest pruugitud hõõvlimasinast, firma „Beronius“, hinnatud 25.000 marga peale, riigimaksude sissenõudmiseks. Müüdavat asja võib näha oksjoni päeval koha peal. Pakkumine algab hinnatud summast.

Türil, 11. nov. 1926 a.
 Nr. 0747, 0755,-0759, 0906.

M. Lembit
 Türi jaosk. politsei abikomissar.

Kuulutus

Jõhvi jaoskonna politseikomissar Virumaal annab teada, et 30. nov. 1926 a. kell 10 hommikul müüakse Püssi vallas, Lüganuse külas,

enampakkumisel

Jakob Lont'i päralt olev varandus, mis koosneb ühest hobusest, ühest raudassidega töövankrist (ilma kereta) ja hobuseriistadest, hinnatud 19.000 marga peale, rendivõla sissenõudmiseks. Müüdavaid asju ja hobust võib näha oksjoni päeval 30. XI. 26.

Pakkumine algab hinnatud summast.

Jõhvis, 13. nov. 1926 a.
 Nr. 09335.

H. Raukas
 Jaoskonna komissar.